

## ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС «УЧИТЕЛЬ РОКУ—2013» НОМІНАЦІЯ «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»

МАЙСТЕР-КЛАС КОНКУРСАНТА ДЕМКІВ М. В.  
ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЖОВКІВСЬКОЇ ЗОШ №1

### БДЖОЛИНА МУЗИКА

**Вчитель (Демків):** Доброго дня, шановне журі, колеги-конкурсанти. Сьогодні свій майстер-клас я хочу назвати «Бджолина музика». Чому саме бджолина? Я працюю над творчими завданнями на уроках музики, і мої доробки можна використовувати на різних уроках. Не обов'язково з бджілками. Можна робити хмарку з дощовими краплинками, море з кораблями, уроки-подорожі, уроки-казки ( у молодшій школі), вікторини, Поле чудес, наукові експедиції в старших класах, та ще безліч варіантів. А бджолиною музикою я називаю свій майстер-клас тому, що бджола—це символ працелюбства, і кожен вчитель, як та бджілка, працює, не покладаючи рук, часом і не скуштувавши «Меду», тобто плодів своєї праці. Бджолу шанували здавна у нашому народі. Є безліч приказок, прислів'їв про них:

- Бджола мала, а й та працює.
- Бджола маленька—та мед солоденький.
- Бджола працює не для себе, а для людей.

Тож сьогодні я прошу вас (конкурсантів) перетворитися на маленьких бджілок і гарно творчо працювати, як вони. Ви бачите на сцені магічні вулики. І ваше завдання полягає в тому, щоб принести якомога більше нектару (завдань) у кожен вулик. Виконуючи кожне завдання, ми відкриваємо вулик—на звороті якого літера. Коли ми виконаємо всі завдання, то прочитаємо ключове слово.

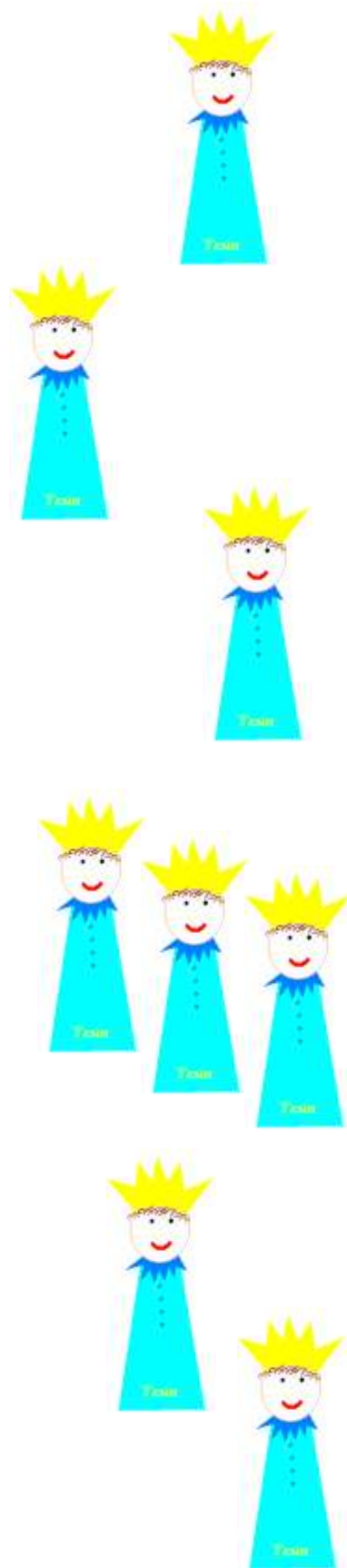


## 1. ЗАВДАННЯ:

Читаю авторську казку із музичної абетки «Принцеси музичні на нотнім листку...» ( Засоби музичної виразності)

*(Учні повинні на листку викреслити ім'я Принцес, яких не було у казці.)*

Принцеси музичні на нотнім листку  
Якось суперечку зчинили таку:  
Хто з них найкориснішим в музиці буде,  
Кого важливішим вважають всі люди?  
Сказала спогорда усім **Висота** –  
«Без мене – мелодія прісна й пуста,  
Без мене високо і низько всі ноти  
Співати не зможуть. Хто скаже щось проти?»  
... **Тривалість** змовчати уже не змогла:  
«Сестричко, ти права, але й неправа,  
Важлива ти дуже, та думай сама –  
Пісень без тривалостей ноток – нема.  
Тривалість і Ритм прикрашають звучання,  
Тому ми важливі, кажу без вагання.»  
«Дівчата, сестрички, чому сперечайтесь?  
Ми вже не перше століття всі знаємось.  
Це Я – Принц **Тембр**, ваш менший братик,  
І хочу слово я вагоме теж сказати –  
Без мене ви також були би нещасні,  
Бо Я – це забарвлення звуків прекрасне,  
Послухайте тільки - і скрипка, й тромбон,  
Сопілочка, арфа, і акордеон,  
Сопрано і бас – ви ніколи не сплутаєте,  
Хіба вже ведмідь наступив вам на вуха».  
... **Штрихи – трійнята** враз з'явилися  
І в суперечку теж включилися:  
«А наша роль хіба ж остання?  
Ми вкажем спосіб виконання:  
Легато, нонлегато чи стаккато  
Для музикантів важить теж багато!»  
«Ну так, звичайно, а про мене ви забули? –  
Обурився Принц **Темп**, - О Музи! Чи ви чули?  
Хіба ж звучить хорал і колискова жваво?  
І ж не буває гопачок повільний і ласкавий...  
Я теж важливий, сестри, знайте,  
Про Темп ніколи вже не забувайте!»  
З Куточка почулось **Динаміки** слово:  
«У музиці теж я важлива складова,  
Я тихо і голосно вмію співати,  
Раптово з'являтись, раптово зникати,  
Без мене у Музиці є нецікаво,



І в залі глядач не кричав би всім «браво»».  
... І тут в суперечку вступив **композитор**:  
«Дозвольте, шановні, вас всіх помирити.  
Важливі усі ви, без сумніву, кожен,  
Але хтось один з вас – нічого не зможе!  
І тільки разом, у дружбі, і мирі,  
Музику МИ написати у силі.

**Учні повинні на листку викреслити ім'я Принцес, яких не було у казці:**

- |               |              |
|---------------|--------------|
| ✓ Тональність | ✓ Тривалість |
| ✓ Домінанта   | ✓ Висота     |
| ✓ Штрихи      | ✓ Гармонія   |
| ✓ Тембр       | ✓ Динаміка   |
| ✓ Темп        |              |

## **2.ЗАВДАННЯ:**

**«Магічні віршики».** Авторські вірші для дітей М. Демків. Завдання учням— підкреслити назви нот у віршиках.  
( віршів є близько 30, я подаю лише декілька варіантів для прикладу).

Цирк малят розвеселяє,  
Кольорові фарби має,  
Дзвінко клоун нам сміється,  
Недаремно ж він так зветься.  
Лев й Ведмідь теж на арені,  
Та не лякайся їх даремно,  
Всі ж на світі діти знають:  
«Цирк лише розвеселяє!»



Лялькам з ельфами цікаво,  
Мріють, фантазують жваво,  
Бавляться й сміються дзвінко,  
І плетуть вінки з барвінку,  
Серед квітів й парасольки:  
Виглядають різні дольки,  
Фарби в квітах лиш яскраві,  
Тому й ельфам так цікаво,  
З ляльками усі співають,  
Фантазують та відпочивають.

Лялька Барбі рано встала,  
Губки й щічки фарбувала,  
Босі ніжки в черевички  
Взула швидко, це вже звичка.  
Потім взяла парасольку  
І побігла вчити дольки.  
Дольки ляльку всі чекали,  
Премію їй навіть дали.

## **3. ЗАВДАННЯ:**

**«Галерея воскових фігур».** Вчитель показує учням малюнки (виконані учнями, що раніше вивчали цю тему). Завдання учнів— впізнати, до якого твору малюнок і підкреслити вірну відповідь у варіантах відповідей.

- ❖ Лисенко «Коза-Дереза»
- ❖ Стеценко «Лисичка, Котик і Півник»
- ❖ Гріг «В печері гірського короля»
- ❖ Чайковський «Лебедине озеро»
- ❖ Сен-Санс «Півні і кури»
- ❖ Римський-Корсаков «Політ джмеля»



#### 4. ЗАВДАННЯ:

**«Збирання меду».** На звороті чарівних бджілок є музичні слова, які вказують нам, у яких видах мистецтв та жанрах важливу роль відіграє музика. ( підказка: читати зліва направо)



**ЕЛАБ   АРЕПО   АКЗАК   АТАТНАК   АТТЕРЕПО   ЯНСІП   ОНІК**

#### 5. ЗАВДАННЯ:

**Виконати музичні тести.** З'єднати стрілочками муз. інструменти з їх групами. А інший варіант: Викреслити неправильні відповіді в тестових завданнях. Зразки тестів:

1 Що означає прізвище «Бах» в перекладі на українську? Вибери вірну відповідь:

- а) джерело                      в) озеро                      д) річка  
б) струмок                      г) море                      е) океан

2 Як називалася кантата Баха про заборонений напитек? Вибери вірну відповідь:

- а) чайна                      в) соковита                      д) фруктовата  
б) кавова                      г) молочна                      е) овочева

3 Музиканти вважають Й. С. Баха майстром... ( Вибери вірну відповідь):

- а) поліграфії                      в) полістилістики                      д) поліглота  
б) поліфонії                      г) політики                      е) гомофонії

4 Улюблений інструмент Й. С. Баха: ( Вибери вірну відповідь):

- а) акордеон                      в) орган                      д) скрипка  
б) флейта                      г) клавесин                      е) труба

5 Якого музичного поняття не існувало в часи Й. С. Баха? Вибери вірну відповідь:

- а) меса                      в) оперета                      д) сюїта  
б) fuga                      г) токата                      е) арія

---

Завдання учням: з'єднати стрілочками інструменти з їх групами:

|                     |                                                     |
|---------------------|-----------------------------------------------------|
| МЕЛОДИЧНІ           | трикутник                                           |
| УДАРНІ              | гітара                                              |
| ШУМОВІ              | саксофон<br>фортепіано<br>сурма                     |
| ЩИПКОВІ             | тромбон                                             |
| СТРУННІ    КЛАВІШНІ | скрипка                                             |
| СМИЧКОВІ            | сопілка<br>балалайка                      баян      |
| ДУХОВІ    ДЕРЕВ'ЯНІ | бандура                                             |
| МІДНІ               | акордеон<br>цимбали<br>барабан<br>трембіта<br>бубон |

---

## МУЗИЧНИЙ ТЕСТ 3 КЛАС

1 Як називається людина, що пише музику? Вибери вірну відповідь:



- |               |               |
|---------------|---------------|
| а) поет       | г) композитор |
| б) письменник | д) вчитель    |
| в) диригент   | е) вокаліст   |

2 Що означає слово «вокал»? Вибери вірну відповідь:

- |           |               |
|-----------|---------------|
| а) пісня  | г) інструмент |
| б) вірш   | д) голос      |
| в) танець | е) музика     |

3 Знайдіть зайве слово у цьому ланцюжку музичних слів і обведіть олівцем:

- |              |                |
|--------------|----------------|
| а) ціла      | г) восьма      |
| б) половинна | д) акордеон    |
| в) четвертна | е) шістнадцята |

4 Хто з цих людей не є композитором? Обведіть відповідь олівцем :

- |             |                      |
|-------------|----------------------|
| а) Бетховен | г) Шуберт            |
| б) Лисенко  | д) Леонардо да Вінчі |
| в) Моцарт   | е) Кос-Анатольський  |

## 6. ЗАВДАННЯ:

**Розшифрувати прізвища композиторів.** ( Гріг та Чайковський).

Підказка: розрізняйте укр.. та латинські літери, великі і малі букви.

**Розшифрувати прізвища композиторів:**

svnEnwdiДsyBhlg iAwvPsnД f bir sz sГnfroPdraIrq Г

vnПvrEqfTkdstPqsO nrw ЧyAnЙwKtqOrBfCzЬtnKxИvЙ



**Вчитель ( Демків):** Отже, відкриваючи вулики, ми відкриємо ключове слово. Це буде МУЗИКА. І завершити нашу Бджолину музику я пропоную моєю авторською пісенькою «Бджілка», яку я написала

колись для своєї донечки, вона якраз грала роль Бджілки на шкільному святі. Прощу підспівати мені.

## БДЖІЛКА

Сл. Г. Бойка, укр. текст В. Болдирєвої, муз. М. Демків

1. Чого це над квітками схилилась дівтора?  
Малим цікаво знати, як бджілка мед збира?  
Малим цікаво знати, як бджілка з квітів мед збира.?

**Приспів :**

**Я – Бджілка в золотім пилку,  
Я – Бджілка в брунатнім кожушку,  
Я – Бджілка , працюю і гуду:  
Жу-жу, жу-жу, жу-жу, жу-жу, жу-жу.**

2. А бджілка все кружляє, немов би каже нам:  
«Жу-жу, жу-жу, малята, я меду не віддам,  
Жу-жу, жу-жу, малята, я меду, меду не віддам.

**Приспів.**

3. І забавляться з вами не маю я часу,  
Солодку краплю меду у вулик понесу,  
Солодку краплю меду у вулик, вулик понесу.

1 Вступ 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23

го це над квіт-ка-ми схи- ли- лась дів- во- ра? Ма- лим ці- ка- во зна- ти, як бджі- ка мед зби- ра? Ма- лим ці- ка- во зна- ти, як бджі- ка з кві- тів мед зби- ра? Я - Бджі- ка в зо- ло- тім пил- ку, я Бджі- ка в бру- нат- нім ко- жуш- ку, я Бджі- ка, пра- цю- ю і гу- ду: Жу- жу, жу- жу, жу- жу, жу- жу, жу- жу. Я //

**Вчитель:** Під час виконання завдань подаю «учням-конкурсантам» ще багато цікавої інформації про бджолу, наприклад:

### Пам'ятник бджолі

У гірському селі Вучковому, що в Міжгірському районі, стоїть єдиний у Європі пам'ятник бджолі та фундаторам її вивчення. Але не просто бджолі, а карпатській породі. Як зазначають фахівці, ця бджола завдяки своїм унікальним характеристикам (продуктивність, морозостійкість, миролюбність) швидко завоювала популярність. Зараз її розводять як європейці, так і жителі Далекого Сходу, аж до Сахаліну. Та чистий генофонд породи зберігається на Закарпатті.



### Міфи і легенди

Із бджолами здавна пов'язана величезна кількість міфів і легенд. Так стародавні єгиптяни вважали, що душа померлого покидала тіло у вигляді бджоли. Стародавні греки були впевнені, що боги на Олімпі, наче бджоли, смакують „солодкий нектар”. Також вони вірили, що їхнього владика Зевса в дитинстві вигодовували медом, а богиню Артеміді, покровительку тварин і полювання, греки часто зображали бджілкою.

### Бджоли на емблемах

Важко сказати, коли стародавні люди перейшли від збирання меду до бджільництва, але археологічні знахідки підтверджують, що 6 тисяч років тому в Єгипті вже розводили домашніх бджіл. Наймедоносніші райони знаходилися у верхній течії Нілу. На невеликих плетених плотах єгиптяни перевозили туди вулики – кошики з соломи або очерету, а то й керамічні посудини, щоб згодом повернутися додому з багатим збором меду. У Давньому Єгипті мед шанували: всі єгипетські фараони носили титул „повелителя бджіл”. Символічне зображення цієї комахи прикрашало емблему фараона, а після смерті – його гробницю. Наукове бджільництво започаткував філософ Аристотель, а основоположник античної медицини Гіппократ описав лікувальні властивості меду. Французький імператор Наполеон Бонапарт помістив бджолу на своєму гербі, пояснюючи це її працелюбністю.

### Король продуктів

Японські лікарі називають мед королем продуктів, який впливає на здоров'я людей та на їхнє довголіття. Японським школярам до закінчення 12-ти класів держава щоденно й безкоштовно видає мед. Може, тому японці живуть найдовше?



